

Cryotherapie ter bescherming van de mondslimvliezen tijdens de toediening van chemotherapie

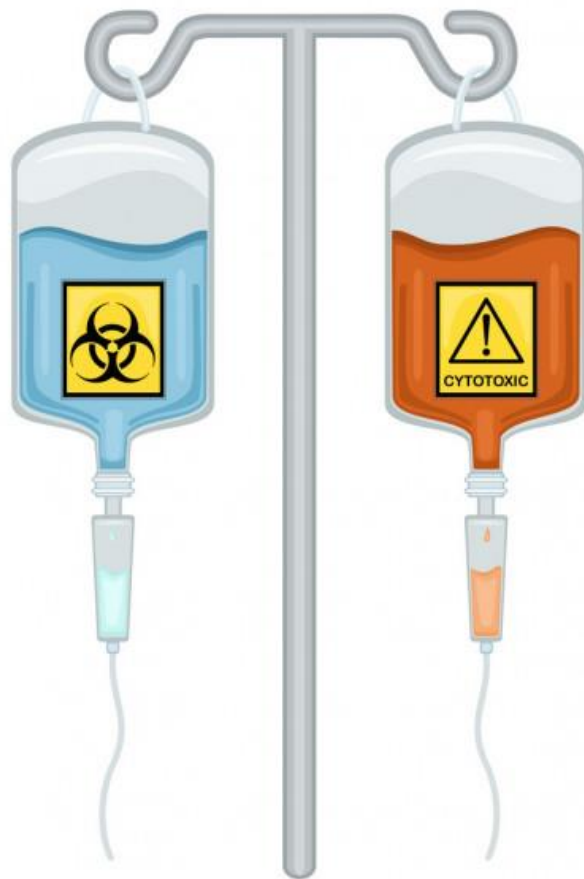
Samenvatting

Op de oncologieafdeling werd eerder in het protocol benoemd dat de patiënten een ijsje kregen bijv. bij het toedienen van epirubicine bij een FEC-kuur. Door de kou van het ijsje zijn de mondslimvliezen minder doorbloed en dit zou de kans op weefselschade in de mond verkleinen. Echter werd het eten van een ijsje verwijderd uit het protocol.

Het artikelen beveelt patiënten aan die een bolus 5-FU krijgen 30 minuten orale cryotherapie te gebruiken ter preventie van orale mucositis. Een ander artikel beveelt patiënten die een autologe stamceltransplantatie ondergaan en een hoge dosis melfalan toegediend krijgen aan om orale cryotherapie te gebruiken ter preventie van orale mucositis.

Zoektermen

Chemotherapie, ijs, mondslimvlies, cryotherapie, mucositis



'Critically Appraised Topic'

Groep:

Datum: 18-08-2020

Opleiding: vervolgopleiding tot oncologieverpleegkundige

Inhoudsopgave

Aanleiding/casus	4
Vraag- en doelstelling	4
Dataverzameling	4
Evaluatie kwaliteit	6
Conclusie en vertaalslag beroepspraktijk	7
Literatuurlijst	8

Aanleiding/casus

In januari 2020 zijn de oncologie afdelingen van het Franciscus Gasthuis en Vlietland gefuseerd. Zij vormen nu samen een nieuw oncologiecentrum gevestigd in het Franciscus Vlietland. Om deze fusie mogelijk te maken zijn voorafgaand alle werkprocessen naast elkaar gelegd en vergeleken. Dit gold ook voor alle protocollen van beide afdelingen, waarbij er nogal wat verschillen aan het licht kwamen. Zo dus ook bij het eten van een ijsje bij toediening van chemotherapie.

In het Gasthuis stond eerder in het protocol benoemd wanneer de patiënt een ijsje moest krijgen, bijvoorbeeld bij het toedienen van epirubicine bij een FEC-kuur. Door de kou van het ijsje zijn de mondslijmvliezen minder doorbloed en dit zou de kans op weefselschade in de mond verkleinen. Ook tijdens stagedagen op de afdeling Hematologie in het Erasmus MC bleek dat deze interventie preventief werd toegepast, namelijk bij de toediening van doxorubicine en bij een hoge dosis melfalan.

Tot onze verbazing bleek dat bij de harmonisatie van de protocollen van het oncologiecentrum ervoor is gekozen om geen ijs meer te geven tijdens de toediening van deze cytostatica. Interessant om eens uit te zoeken hoe dit nu eigenlijk precies zit.

Vraag- en doelstelling

Hier wordt de vraagstelling en doelstelling weergegeven inclusief de PICO.

Doelstelling: Doormiddel van een Critically Appraised Topic (CAT) een aanbeveling doen of het zinvol is om tijdens de toediening van chemotherapie ijs te eten ter bescherming van het mondslijmvlies.

PICO:

Patient	De oncologische patiënt die wordt behandeld met chemotherapie
Intervention	Het eten van ijs tijdens de toediening van chemotherapie
Comparison	Het niet eten van ijs tijdens de toediening van chemotherapie
Outcome	Beschadiging aan het mondslijmvlies

Vraagstelling: Is het zinvol om tijdens de toediening van chemotherapie ijs te eten ter bescherming van het mondslijmvlies?

Dataverzameling

Om te zoeken naar bewijs voor de interventie kunnen diverse databanken worden gebruikt. Wanneer er gezocht wordt naar literatuur met de hoogste validiteit is dit het meest efficiënt en hierop wordt de keuze voor een bepaalde databank gebaseerd.

Pubmed

Pubmed is een databank die in verschillende andere databanken zoekt zoals MEDLINE. MEDLINE bevat verschillende systematic reviews. Hiernaast bevat MEDLINE ook artikelen uit vaktijdschriften, net alleen medisch georiënteerd maar ook verpleegkundig. Daarom is deze databank zeer geschikt om te zoeken naar bewijs voor verpleegkundige interventies (Guus Munten, 2016).

CINAHL

CINAHL is een index van Engelstalige en geselecteerde anderstalige tijdschriftartikelen over verpleegkunde, paramedische zorg, biomedische geneeskunde en gezondheidszorg (Universiteitsbibliotheek, 2020).

Zoektermen

Voordat er daadwerkelijk gezocht kan worden naar artikelen moeten er relevante zoektermen opgesteld worden en hiervan kunnen combinaties worden gemaakt. Goede zoektermen bevatten de belangrijkste trefwoorden uit de onderzoeksvraag, hierdoor zoek je doelgericht.

Zoekstrategie

Datum Zoekactie	Database	Zoektermen	Hits	Relevante resultaten
26 juni 2020	PubMed	("Cryotherapy"[Mesh:NoExp] OR cryotherap*[tiab] OR cold-therap*[tiab]) AND ("Drug Therapy"[Mesh] OR chemotherap*[tiab]) AND ("Mucositis"[Mesh] OR "Stomatitis"[Mesh] OR mucosit*[tiab] OR stomatit*[tiab] OR oromucosit*[tiab]) AND (systematic[sb] OR randomized controlled trial[PT] OR (randomi*[tiab] AND controlled[tiab] AND trial[tiab])) AND English[lang]	33 hits	Zie resultaten Cinahl Plus
16 juli 2020	Cinahl Plus	("Cryotherapy"[Mesh:NoExp] OR cryotherap*[tiab] OR cold-therap*[tiab]) AND ("Drug Therapy"[Mesh] OR chemotherap*[tiab]) AND ("Mucositis"[Mesh] OR "Stomatitis"[Mesh] OR mucosit*[tiab] OR stomatit*[tiab] OR oromucosit*[tiab]) AND (systematic[sb] OR randomized controlled trial[PT] OR (randomi*[tiab] AND controlled[tiab] AND trial[tiab])) AND English[lang]	33 hits	<u>1 relevant artikel:</u> 1. Systematic review of oral cryotherapy for the management of oral mucositis in cancer patients and clinical practice guidelines (2020).

Hieronder zijn de resultaten van het eerdergenoemde artikelen:

RESULTATEN TABEL	ARTIKEL 1: SYSTEMATIC REVIEW OF ORAL CRYOTHERAPY FOR THE MANAGEMENT OF ORAL MUCOSITIS IN CANCER PATIENTS AND CLINICAL PRACTICE GUIDELINES
AUTEUR (JAARTAL)	Correa, M Elvira P; Cheng, Karis Kin Fong; Chiang, Karen; Kandwal, Abhishek; Loprinzi, Charles L; Mori, Takehiko; Potting, Carin; Rouleau, Tanya; Toro, Juan J; Ranna, Vinisha; Vaddi, Anusha; Peterson, Douglas E; Bossi, Paolo; Lalla, Rajesh V; Elad, Sharon. Jaartal: 2016
POPULATIE	Patiënten met kanker
INTERVENTIE	Het toepassen van cryotherapie bij patiënten met kanker, die hiervoor een behandeling krijgen met radiotherapie/chemotherapie.
UITKOMSTEN	Het bewijs ondersteunt aanbevelingen voor het gebruik van orale cryotherapie voor de preventie van orale mucositis voor: <ul style="list-style-type: none">- Patiënten die een autologe hematopoëtische stamceltransplantatie ondergaan met hoog gedoseerde melfalan-conditioneringsprotocollen- Patiënten die een bolus 5-fluorouracil-chemotherapie krijgen

Evaluatie kwaliteit

In 2004 heeft de 'Mucositis Study Group of the Multinational Association of Supportive Care in Cancer' en 'International Society of Oral Oncologie' (MASCC/ISOO) voor het eerst een richtlijn gepubliceerd over het gebruik van orale cryotherapie ter preventie van orale mucositis. Deze richtlijn bleef ongewijzigd na een update in 2007 en 2013.

In totaal werden 114 artikelen geïdentificeerd bij het literatuuronderzoek: 44 van PubMed en 70 van Web of Science. Na triage werden 15 nieuwe artikelen in deze review opgenomen en toegevoegd aan de bestaande databank van 21 artikelen, wat een totaal gaf van 36 artikelen. De artikelen zijn beoordeeld door 2 onafhankelijke beoordelaars, waarna er per studie een score werd toegekend op basis van hun niveau van bewijs. Bevindingen uit de beoordeelde onderzoeken werden samengevoegd met het bewijs van vorige update van de MASCC/ISOO-richtlijn en vervolgens geïntegreerd in de nieuwe richtlijnen. Richtlijnen werden geclassificeerd als aanbeveling, suggestie en geen richtlijn mogelijk. Richtlijnen werden georganiseerd volgens:

1. Het doel van de interventie (preventie- of behandeling van orale mucositis)
2. De behandeling modaliteit
3. De toedieningsweg van de interventie

Het artikel 'Systematic review of oral cryotherapy for the management of oral mucositis in cancer patients and clinical practice guidelines' is een systematic review. Deze manier van onderzoeken staat bovenaan de kwaliteitspiramide. Ook geeft dit artikel precies antwoord op de onderzoeksvraag, waardoor dit artikel voor ons van goede kwaliteit is.

Conclusie en vertaalslag beroepspraktijk

De onderzoeksvraag luidde: 'Is het zinvol om tijdens de toediening van chemotherapie ijs te eten ter bescherming van het mondslijmvlies?' Om deze onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden zijn we onder begeleiding van het wetenschapsbureau op zoek gegaan naar geschikte artikelen op PubMed. Hier vonden we een recente systematic review met de volgende bevindingen:

Chemotherapie met bolus 5-FU

Het panel beveelt patiënten aan die een bolus 5-FU krijgen 30 minuten orale cryotherapie te gebruiken ter preventie van orale mucositis. De ernst van orale mucositis bleek hierbij significant te verminderen, vooral op dag 7 en 14 na de bolus 5-FU. De optimale duur van orale cryotherapie is hierbij geëvalueerd, waaruit bleek dat 60 minuten niet superieur bleek aan 30 minuten.

Chemotherapie met hoge dosis Melfalan

Het panel beveelt patiënten die een autologe stamceltransplantatie ondergaan en een hoge dosis melfalan toegediend krijgen aan om orale cryotherapie te gebruiken ter preventie van orale mucositis. Deze studie vergeleek orale cryotherapie bij patiënten met een allogene stamceltransplantatie, waarbij ook methotrexaat werd toegediend (voor graft versus host ziekte). Echter werd er bij deze patiëntenpopulatie geen voordeel gerapporteerd van orale cryotherapie ter preventie van orale mucositis. De huidige richtlijnen verwijzen daarom alleen naar patiënten die een autologe stamceltransplantatie ondergaan met een hoge dosering melfalan.

Het gevonden antwoord op onze onderzoeksvraag is iets wat we in de praktijk zouden kunnen gaan toepassen om de kwaliteit van zorg te optimaliseren. De bolus 5-FU wordt namelijk bij enkele kuren op de dagbehandeling gegeven, namelijk: CAIRO 5 studie. Om orale cryotherapie te gaan gebruiken in de praktijk ter preventie van orale mucositis bij bolus 5-FU, zullen wij een implementatieplan schrijven.

Literatuurlijst

Guus Munten, J. V. (2016). *Evidence-based practice voor verpleegkundigen*. Boom.

Universiteitsbibliotheek. (2020). Opgehaald van Radboud Universiteit:

https://www.ru.nl/ubn/zoeken/zoeksystemen/zoeksystemen/uitleg_zoeksystemen/uitleg_cinahl/